

HØJESTERETS DOM

afsagt torsdag den 20. august 2026

Sag 97/2025

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Arvid Andersen, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Københavns Byret den 10. oktober 2023 (SS 1-862/2021) og af Østre Landsrets 13. afdeling den 23. maj 2025 (S-2882-23).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jens Peter Christensen, Lars Hjortnæs, Oliver Talevski, Kurt Rasmussen og Søren Horsbøl Jensen.

Påstande

Dommen er anket af T med påstand om, at frakendelsen af førerretten gøres betinget.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Supplerende sagsfremstilling

T er ud over det af byretten og landsretten anførte straffet med bøde ved Retten i Helsingørs dom af 10. december 2025 for overtrædelse af straffelovens § 117 a, stk. 1, ved den 26. juli 2025 ca. kl. 18.39 at have ført en personbil, selv om han af Østre Landsret var frakendt førerretten fra den 23. maj 2025 til den 22. november 2025.

Han er endvidere straffet med bøde og 1 klip ved Retten i Lyngbys dom af 11. december 2025 for overtrædelse af færdselslovens § 118, jf. § 42, stk. 1, nr. 1, ved den 19. marts 2025 at have

ført almindelig bil med mindst 73 km/t, selv om hastigheden i tættere bebygget område ikke må overstige 50 km/t, hvilket udgjorde en overskridelse på mere end 30 procent af den tilladte hastighed.

Ts førerret blev inddraget den 23. maj 2025, hvor landsretten afsagde dom i sagen. Han fik førerretten igen den 19. november 2025, da Procesbevillingsnævnet meddelte ham tilladelse til anke, dvs. 4 dage før udløbet af frakendelsestiden.

Anbringender

T har anført navnlig, at den samlede sagsbehandlingstid skal regnes fra sigtelsen af ham den 5. maj 2020 til tidspunktet for afsigelsen af endelig dom i Højesteret, og at denne periode på mere end 6 år og 3 måneder har en sådan samlet varighed, at dette udgør en krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, stk. 1.

Han bør kompenseres for den lange sagsbehandlingstid ved, at førerretsfrakendelsen gøres betinget, jf. færdselslovens § 126, stk. 2, samt straffelovens dagældende § 82, nr. 13, og Menneskerettighedskonventionens artikel 6, stk. 1.

Hensynet bag frakendelsesreglerne i færdselsloven kan ikke begrunde, at der ikke kan ske formildelse i form af betinget frakendelse, når der har været en så lang sagsbehandlingstid, at dette udgør en krænkelse af Menneskerettighedskonventions artikel 6, stk. 1. Der skal i en sådan situation foreligge mere kvalificerede omstændigheder, der taler afgørende imod at gøre en frakendelse betinget.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at T med rette er frakendt førerretten i 6 måneder fra endelig dom.

Sagen har fra sigtelsen den 5. maj 2020 til landsrettens dom i sagen været under behandling i ca. 5 år. Der er tale om en ukompliceret færdselssag, og sagsbehandlingstiden har derfor i så væsentligt omfang oversteget det rimelige, at T i medfør af straffelovens dagældende § 82, nr. 13, og § 83, 2. pkt., eller principperne heri bør kompenseres herfor.

Det bestrides endvidere ikke, at der er tale om en krænkelse af Menneskerettighedskonventions artikel 6 om ret til rettergang inden en rimelig frist.

T er imidlertid allerede blevet kompenseret i fornødent omfang, idet den forskyldte bødestraf bortfaldt, og idet han ikke skulle betale sagens omkostninger for byretten.

Henset til at T også efter, at forholdene i denne sag er begået, i en række tilfælde er blevet dømt for overtrædelse af færdselsloven, kan de hensyn, der begrundet færdselslovens regler om ubetinget frakendelse af førerretten, ikke anses for at være blevet så afsvækket, at frakendelsen rent undtagelsesvis i medfør af færdselslovens § 126, stk. 2, gøres betinget.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

T blev den 5. maj 2020 sigtet for overtrædelse af færdselsloven ved den 14. december 2019 og den 16. december 2019 at have kørt med mere end 30 procent af den tilladte hastighed.

Den 12. januar 2021 modtog Københavns Byret anklageskrift i sagen.

Den 16. november 2021 blev der afholdt retsmøde i sagen, hvor anklagemyndigheden begærede sagen udsat med henblik på vidneførsel om den del af tiltalen, som T ikke kunne erkende sig skyldig i. Retsmødet, der var berammet til foretagelse den 7. juni 2022, blev udsat, fordi vidnet var blevet forhindret i at møde. Retsmødet, som var berammet til foretagelse den 30. august 2022, blev udsat, da sagens dommer var fratrådt. Endelig blev retsmødet, der var berammet til foretagelse den 29. november 2022, udsat for at indkalde et vidne, som var blevet afvarslet, fordi T, der mødte, tidligere på dagen havde meldt sig syg.

Københavns Byret afsagde dom den 10. oktober 2023, hvor T blev dømt i overensstemmelse med tiltalen.

Byretten lod den ellers forskyldte bødestraf på 3.000 kr. bortfalde og bestemte, at statskassen skulle betale sagens omkostninger. Rettens begrundelse var, at sagsbehandlingstiden forud for sagens fremsendelse til retten og til dels også ved retten – uden at det efter det oplyste havde

beroet på Ts forhold – i så væsentligt omfang havde oversteget det rimelige, at T burde kompenseres herfor, jf. straffelovens dagældende § 82, nr. 13, og § 83, 2. pkt., og princippet i disse bestemmelser, jf. bl.a. Højesterets dom af 16. april 2012 (UfR 2012.2315/1). Da han var uden forsvarer, fik bestemmelsen om, at statskassen skulle betale sagens omkostninger, ingen økonomisk betydning for ham.

T blev endvidere ubetinget frakendt førerretten i et tidsrum af 6 måneder. Retten fandt, at den lange sagsbehandlingstid ikke udgjorde tilstrækkeligt grundlag for at gøre frakendelsen betinget eller for at fastsætte en kortere frakendelsestid.

T ankede byrettens dom med påstand om formildelse, således at frakendelsen af førerretten skulle gøres betinget.

Landsretten stadfæstede ved dom af 23. maj 2025 byrettens dom. Efter en samlet vurdering af sagens karakter og forløb og henset til, at forholdene var begået inden 3 år efter et meddelt kørselsforbud, fandt landsretten, at der hverken på baggrund af sagsbehandlingstiden eller Ts personlige forhold, herunder hans arbejdsmæssige forhold, var grundlag for at gøre frakendelsen af førerretten betinget. T blev pålagt at betale sagens omkostninger for landsretten.

For Højesteret angår sagen, om frakendelsen af Ts førerret skal gøres betinget som følge af lang sagsbehandlingstid.

Menneskerettighedskonventionens artikel 6, stk. 1

Efter Menneskerettighedskonventionens artikel 6, stk. 1, har enhver ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der er oprettet ved lov, når der skal træffes afgørelse angående en mod vedkommende rettet anklage for en forbrydelse.

Det beror ifølge Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis på en konkret helhedsvurdering, om sagens varighed er forenelig med kravet om rettergang inden en rimelig frist. I denne vurdering skal der lægges vægt på sagens kompleksitet, parternes adfærd og myndighedernes, herunder navnlig domstolenes, adfærd samt sagens betydning for den pågældende.

Hvis der som følge af lang sagsbehandlingstid er en krænkelse af artikel 6, stk. 1, skal der ske en anerkendelse heraf og om nødvendigt gives en passende kompensation herfor.

I færdselssager, hvor der ikke er spørgsmål om frihedsstraf, vil en passende kompensation som udgangspunkt kunne ydes ved, at bøden nedsættes med 5.000 kr. og halvdelen af det resterende beløb, og ved at den tiltalte helt eller delvist fritages for at betale sagens omkostninger i byretten, jf. Højesterets dom af 16. april 2012 (UfR 2012.2322).

I færdselssager, hvor der er spørgsmål om frihedsstraf, vil en passende kompensation kunne ydes ved, at frihedsstraffen bortfalder, nedsættes eller gøres betinget, eventuelt uden andet vilkår end prøvetid, i kombination med bortfald eller nedsættelse af en tillægsbøde og hel eller delvis fritagelse for betaling af sagens omkostninger i byretten.

De færdselssikkerhedsmæssige hensyn, der begrundet færdselslovens regler om førerretsfrakendelse, indebærer, at kompensation for lang sagsbehandlingstid ikke kan ydes ved, at førerretsfrakendelsen bortfalder, gøres betinget eller afkortes.

Den konkrete sag

T blev sigtet den 5. maj 2020. Anklageskriftet blev modtaget af byretten den 12. januar 2021, og Københavns Byret afsagde dom den 10. oktober 2023. Der er således gået knap 3 ½ år fra sigtelse til dom.

Der er tale om en ukompliceret færdselssag, og Højesteret finder, at sagsbehandlingstiden frem til domfældelse ved Københavns Byret i væsentligt omfang har oversteget det rimelige, og at der herved er sket en krænkelse af Ts ret til rettergang inden en rimelig frist, jf. Menne-skerettighedskonventionens artikel 6, stk. 1.

Højesteret finder, at kompensationen for den skete krænkelse passende kan ydes ved, at den forskyldte bøde bortfalder, og at statskassen betaler sagens omkostninger for landsretten.

Den lange sagsbehandlingstid kan som anført ikke føre til, at frakendelsen af Ts førerret gøres betinget.

Konklusion

Højesteret stadfæster landsrettens dom med den ændring, at statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten.

Ts førerret har efter landsrettens dom været inddraget i 5 måneder og 27 dage, som skal fragå i de 6 måneders frakendelse.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes med den ændring, at statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.